

महाराष्ट्र विधानसभा

चौथे अधिवेशन, २०१६

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

भोकर ते खेडीभोकरी (ता.जि.जळगांव) दरम्यान कायमस्वरूपी पूल बांधण्याबाबत

(१) १४०९ (१५-०४-२०१५). श्री.चंद्रकांत सोनावणे (चोपडा), श्री.अबू आजमी (मानखूद शिवाजीनगर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भोकर ते खेडीभोकरी (ता.जि.जळगांव) दरम्यान तापी नदी ओलांडण्यासाठी उन्हाळ्यात वाहतुकीसाठी लाकडी पूल (तात्पुरता) वापरला जातो, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या तात्पुरत्या लाकडी पूलावरून खाजगी वाहनांसह एस.टी.बसेसची रहदारी साधारण डिसेंबर ते जून या कालावधीत सुरू असते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या तात्पुरत्या पुलामुळे जळगांव ते चोपडा दरम्यानही २० ते २५ गावे जोडली जात असून दोन तालुक्यातील गावांना कायमस्वरूपी पूल बांधण्याबाबत कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,

(४) असल्यास, कार्यवाहीचे स्वरूप काय आहे,

(५) तसेच अद्याप कार्यवाही पूर्ण झाली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व सदरहू प्रकरणाबाबतची सद्यस्थिती काय आहे ?

श्री. गिरीष महाजन (१२-०७-२०१६) :(१) व (२) होय, हे खरे आहे.

(३) नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) पुलाच्या कामाचे अंदाजपत्रक तयार करून पुढील कार्यवाही करणेसाठी पुलाचे संकल्पन अंतिम करणे आवश्यक आहे. त्यानुषंगाने सद्यःस्थितीत पुलाचे संकल्पन सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून अंतिम करून घेण्यासाठी आवश्यक आधारसामुग्री सार्वजनिक बांधकाम विभागास पुरविण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

अहमदनगर जिल्ह्यातील श्रीगोंदा, पारनेर, जामखेड व कर्जत या चार तालुक्याची पाणीटंचाई दूर करण्यासाठी कुकडीचे पाणी सोडण्याबाबत

(२) ३४४८७ (२०-०१-२०१६). श्री.राहुल जगताप (श्रीगोंदा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर जिल्ह्यातील श्रीगोंदा, पारनेर, जामखेड व कर्जत या चार तालुक्यातील पाणीटंचाई दूर करण्यासाठी कुकडीचे पाणी सोडण्याची मागणी मा.मुख्यमंत्री व मा.जलसंपदा मंत्री यांना जिल्हा परिषदेचे उपाध्यक्ष यांनी माहे जुलै, २०१५ च्या शेवटच्या सप्ताहात केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०७-२०१६) :(१) असे निवेदन प्राप्त झालेले नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राजुरा (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील जिल्हा परिषदेच्या शाळांमध्ये सफाई कामगार देण्याबाबत

(३) ३५०५३ (२१-०१-२०१६). श्री.सुरेश धानोरकर (वरोरा) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्हा परिषदेच्या शाळांमध्ये स्वच्छतागृह व शौचालये असून सफाई कामगार नसल्याने राजुरा तालुक्यातील विरुर स्टेथील मुख्याध्यापिकेला शौचालयाची स्वच्छता विद्यार्थ्यांकडून करवून घेण्याच्या कारणावरून माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादम्यान निलंबित केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या संदर्भात अनुसूचित जाती जमाती संघटनांचा अखिल भारती परिसंघाच्या जिल्हाध्यक्षांनी मा.मुख्यमंत्री, मा. ग्रामविकास मंत्री व मा.शिक्षणमंत्री यांना निवेदन देऊन जिल्हा परिषद शाळांना सफाई कामगार देण्याची मागणी दिनांक ६ सप्टेंबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२३-०९-२०१६) :(१) होय. सदर प्रकरणी गटशिक्षणाधिकारी पंचायत समिती, राजुरा यांनी केलेल्या चौकशीमध्ये मुख्याध्यापक, जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा विरुर स्टेशन यांनी शौचालयाच्या साफसफाईचे काम विद्यार्थ्यांकडून करवून घेतल्याचे आढळून आल्याने संबंधित मुख्याध्यापकांना दि. १/८/२०१५ रोजीच्या आदेशान्वये निलंबित करण्यात आलेले आहे.

(२), (३) व (४) जिल्हाध्यक्ष यांनी दि. ३१/८/२०१५ रोजी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, चंद्रपूर यांना निवेदन दिलेले असून सदर निवेदनामध्ये नमूद मागण्याच्या अनुषंगाने मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद, चंद्रपूर यांचेकडून कार्यवाही करण्यात येत आहे.

रानवली धरणाच्या ३०० मीटर कालव्याचे काँक्रीटकरण करण्याबाबत

(४) ३५६७५ (२०-०१-२०१६). श्री.अवधूत तटकरे (श्रीवर्धन), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंबा कळवा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्ह्यातील श्रीवर्धन शहर व आजूबाजूच्या गावांना पाणी पुरवठा करण्यासाठी लघु पाटबंधारे विभागामार्फत रानवली धरणाच्या ३०० मीटर कालव्याचे काँक्रीटकरण करण्याबाबतचा ठेका मंजूर करण्यात आला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कालव्याचे काम म्हसोबा मजूर सहकारी संस्था, मेटकर्णी, (ता.श्रीवर्धन) या संस्थेला ठेकेदाराने दिला होता, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर संस्थेने कालव्याचे बांधकाम सिमेंट काँक्रीटमध्ये न करता दगड-मातीमध्ये केले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीअंती काय आढळून आले व त्यानुसार या प्रकरणी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) अद्याप चौकशी वा कारवाई केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१३-०७-२०१६) :(१) नाही.

(२) हे खरे नाही.

रानवली प्रकल्पाच्या कालव्याचे काम म्हसोबा मजूर सहकारी संस्था, मेटकर्णी (ता.श्रीवर्धन) या संस्थेला दिलेले नाही.

तथापि रानवली धरणाच्या टो-ड्रेनच्या मजबुतीकरणाचे काम व पाणी पुरवठा विहरीभोवती संधानक भिंत बांधण्याचे काम मे. म्हसोबा मजूर सहकारी संस्था, मेटकर्णी यांना देण्यात आले होते.

(३) व (४) सदर मजूर सहकारी संस्थेस कालव्याच्या बांधकामाचे काम देण्यात आलेले नसल्यामुळे प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील कृष्णा खोरे विकास महामंडळातर्गत बांधण्यात

आलेल्या धरण प्रकल्पांच्या सुरक्षिततेबाबत

(५) ४१२०० (०५-०५-२०१६). श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कृष्णा खोरे विकास महामंडळातर्गत मध्यम धरण प्रकल्पांची कामे बहुतांशी प्रमाणात मार्गी लागली आहेत, हे खरे आहे काय,

वि.स. २०६ (४)

- (२) असल्यास, या धरणप्रकल्पाच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने कृष्णा खोरे विकास महामंडळातर्गत कोणतीही उपाय योजना करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, धरणाच्या सुरक्षिततेकरीता तसेच धरणावर अशाप्रकारे वारंवार घडणारे प्रकार थांबविणेकरीता प्रकल्पांच्या सुरक्षिततेबाबत सुरक्षारक्षकांच्या नेमणूका करणे गरजेचे असल्याबाबतची मागणी मोठ्या प्रमाणात होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०७-२०१६) : (१) होय.

महामंडळातर्गत एकूण ६८ मध्यम प्रकल्पांपैकी ७७ प्रकल्प पूर्ण व ११ प्रकल्प प्रगतीत आहेत.

- (२) नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) सदरस्थितीत सदर प्रकल्पांवर महामंडळ अंतर्गत उपलब्ध कार्यरत आस्थापनेमार्फत धरण सुरक्षेची कामे करण्यात येत आहेत.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बिंदगीहाळ (ता.औसा, जि.लातूर) येथील केटीवेअरसाठी संपादित केलेल्या
जमिनीचा वाढीव मोबदला शेतकऱ्यांना मिळण्याबाबत**

(६) ४१३६२ (१४-०५-२०१६). श्री.अमित विलासराव देशमुख (लातूर शहर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बिंदगीहाळ (ता.औसा, जि.लातूर) येथील केटीवेअरसाठी संपादित केलेल्या जमिनीचा वाढीव मोबदला मिळत नसल्याने तेथील ३३ शेतकऱ्यांनी वाढीव मोबदलाची मागणी केली आहे तसेच न्यायालयाने देखील तद्संबंधी गोदावरी पाटबंधारे महामंडळाला वाढीव मोबदला देण्याचे निर्देश दिले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, न्यायालयाचे निर्देश असताना आणि सध्या लातूर जिल्ह्यातील दुष्काळसदृश्य स्थिती लक्षात घेऊन संबंधीत शेतकऱ्यांच्या जमिनीचा वाढीव मोबदला मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) : (१) होय.

- (२) एल.ए.आर. ग्रुप क्र.३८/२००१ व इतर ३२ या प्रकरणांत एकूण रु.१०२.९० लक्ष पैकी रु.५५.१६ लक्ष मा.न्यायालयात जमा करण्यात आलेला आहे. उर्वरित रक्कम रु.४७.७४ लक्ष निधीच्या उपलब्धतेप्रमाणे मा.न्यायालयात जमा करण्यात येईल.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

कामेशत येथील इंद्रायणी नदीवरील बंधान्याची दुरवस्था झाल्याबाबत

(७) ४१६४० (०४-०५-२०१६). श्री.संजय (बाळा) भेगडे (मावळ) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे जिल्हा- मावळ तालुक्यातील मौजे कामेशत येथे शेतकऱ्यांना शेती व पिण्यासाठी मुबलक पाणी मिळावे म्हणून शासनाने इंद्रायणी नदी पात्रात २० वर्षापूर्वी १० लाख रुपये खर्च करून कोल्हापूर पद्धतीचा बंधारा बांधला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या बंधान्याच्या भिंती पडल्या असून, लोखंडी प्लेट पाण्यात पडल्या आहेत, त्यामुळे पाण्याची गळती मोठ्या प्रमाणावर होत असून आगामी काळात २५ गावातील पाणीयोजना बंद पडण्याची शक्यता आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, वडिवळे धरणातून पाणी सोडल्यानंतर या बंधान्यात पाणी राहत नसून पूर्ण पाणी वाहून जात आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, वडिवळे पाटबंधारे विभागाच्या वतीने २०१४/१५ अंतर्गत या बंधान्याच्या दुरुस्तीसाठी खर्च रु ७०.०० लक्ष रुपयाचा प्रस्ताव सादर केला गेला आहे,
- (५) असल्यास, बंधान्याची तातडीने दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) होय.

(२) नाही.

(३) नाही.

(४) व (५) सदर बंधान्याचे दुरुस्तीचे अंदाजपत्रक रु.१०२.६४ लक्ष रकमेचे असून विशेष दुरुस्ती अंतर्गत या कामास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करून निधीच्या उपलब्धतेनुसार काम पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

देहूगाव (जि.पुणे) येथील बंधान्याची दुरवस्था झाल्याबाबत

(८) ४१६९६ (०६-०५-२०१६). श्री.संजय (बाळा) भेगडे (मावळ) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) देहूगाव (जि.पुणे) येथील इंद्रायणी नदीवर बांधलेला कोल्हापूर पद्धतीच्या वसंत बंधान्यातून मोठ्या प्रमाणावर गळती होत असून शेतीला पाणीपुरवठा करण्यासाठी ३७ वर्षापूर्वी बांधलेल्या मो-या, दगडी भिंत व पायामुधून मोठ्या प्रमाणावर गळती होत असल्याने धरण धोकादायक बनले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास,बंधारा इंद्रायणी नदीवर संगमावर सन १९७९ मध्ये बांधण्यात आला असून, येथील देहूगाव, माळीनगर, विडलनगर, तळवडे, सांगुडी, येलवाडी, सुदुब्रे, खालुब्रे या गावाच्या शेतीसाठी या बंधान्याचे पाणी साठविण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

वि.स. २०६ (६)

- (३) असल्यास, श्रीक्षेत्र येथील बंधान्याची गळती थांबविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) अंशतः खरे आहे.

बंधान्यातून गळती होत आहे, परंतु बंधारा धोकादायक स्थितीत नाही.

(२) होय.

(३) व (४) नदीमध्ये सतत पाणी असल्याने बंधारा दुरुस्ती करणे शक्य झालेले नाही. सदरची गळती प्रतिबंधक काम विशेष दुरुस्ती अंतर्गत करणे प्रस्तावित आहे.

बुलडाणा जिल्ह्यातील खडकपूर्णा प्रकल्पाचे लाभ क्षेत्रातील लघु पाटबंधारे योजना व कोल्हापूरी पध्दतीचे बंधारे खडकपूर्णा प्रकल्पाचा भाग म्हणून समावेश करण्याबाबत

(९) ४२०५८ (२८-०४-२०१६). श्री.राहुल बोंद्रे (चिखली) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बुलडाणा जिल्ह्यातील खडकपूर्णा प्रकल्पाचे लाभ क्षेत्रातील लघु पाटबंधारे योजना व कोल्हापूरी पध्दतीचे बंधारे खडकपूर्णा प्रकल्पाचा भाग म्हणून समावेश करून घेण्याबाबत मा. मुख्यमंत्री यांना लोकप्रतिनिधी यांनी माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी पत्र दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या पत्रावर निर्णय घेऊन सदर प्रकल्पाच्या लाभक्षेत्रातील लघु पाटबंधारे योजना व कोल्हापूरी पध्दतीचे बंधारे या प्रकल्पाचा भाग म्हणून समावेश करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०७-०७-२०१६) :(१) होय.

(२) मा.मंत्री (जलसंपदा) महाराष्ट्र राज्य यांनी दि. ०३/०२/२०१६ रोजी मंत्रालय मुंबई येथे संबंधित लोकप्रतिनिधींसोबत बैठक घेतलेली आहे. खडकपूर्णा प्रकल्पांचे जलनियोजन पूर्ण झालेले असल्याने निवेदनातील ल.पा.योजना व कोल्हापूरी पध्दतीचे बंधारे यांचा समावेश खडकपूर्णा प्रकल्पांतर्गत करणे शक्य नसल्याबाबत संबंधित लोकप्रतिनिधींना यांना अवगत करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंढरपुर (जि.सोलापुर) येथील चंद्रभागा नदीवर नवीन बांधलेल्या पुलाच्या बांधकामाबाबत
(१०) ४२१४० (२९-०४-२०१६). श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय नियोजन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

वि.स. २०६ (७)

- (१) पंढरपुर (जि.सोलापुर) येथील चंद्रभागा नदीवर नवीन बांधलेल्या पुलास अनेक ठिकाणी तडे गेल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
(२) असल्या, सदरील निकृष्ट दर्जाचे केलेल्या नवीन पूलाच्या बांधकामाची चौकशी करण्यात आली आहे काय,
(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदरील प्रकरणातील दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (०४-०७-२०१६) : (१) नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नातेपुते (जि.सोलापूर) नजीकहून वाहणारा निरा उजवा कालव्याचे पाणी फाटा
क्रमांक ४४ ला न सोडल्याने शेतकऱ्यांची पिके जळून गेल्याबाबत

(११) ४२४५७ (२१-०४-२०१६). श्री.सिध्दराम म्हेत्रे (अक्कलकोट), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नातेपुते (जि.सोलापूर) नजीकहून वाहणारा निरा उजवा कालवा दिनांक १७ नोव्हेंबर मध्ये सुरु झाले असून या कालव्याचे पाणी अद्यापही फाटा क्रमांक ४४ ला न सोडल्याने या फाट्यावर अवलंबून असणाऱ्या शेतकऱ्यांची पिके जळून गेली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, यामुळे येथील शेतकऱ्यांचे लाखो रुपयांचे नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
(३) प्रश्न उद्भवत नाही.
(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कुकडी प्रकल्पातून घोड धरणात पाणी सोडण्याबाबत

(१२) ४३१९९ (३०-०४-२०१६). श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) श्रीगोंदा कर्जत व शिरूर तालुक्यातील शेतकऱ्यांच्या मागणीनुसार कुकडी प्रकल्पातून घोड धरणातून २४ दशलक्ष घनमीटर ८०.८५ टीएमसी पाणी सोडण्याचे आदेश महाराष्ट्र जलसंपत्ती प्राधिरणाने नुकतेच दिले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, प्राधिकरणाच्या या आदेशानुसार कुकडी प्रकल्पातून घोड धरणात पाणी सोडण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०७-२०१६) :(१) होय,

कुकडी प्रकल्पातून घोड धरणात २४ दलघमी (०.८५ टीएमसी) पाणी सोडण्याचे महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण मुंबई यांनी दि. ५/१/२०१६ रोजी आदेश दिले आहेत.

(२) कुकडी प्रकल्पातील वडज धरणातून घोड धरणासाठी दि. १५/१/२०१६ ते २४/१/२०१६ दरम्यान १२.८९८ दलघमी पाणी सोडण्यात आले आहे. मात्र या दरम्यान प्राधिकरणाच्या आदेशाविरुद्ध उच्च न्यायालयात अपिल दाखल झाले. याबाबत सुनावणी होऊन प्राधिकरणाने याचिकाकर्त्याचे म्हणणे विचारात घेऊन निर्णय घेण्याचे आदेश दिले. त्यानुसार प्राधिकरणाने उर्वरित पाणी सोडणे व्यवहारीत (Practical) नसल्याने उर्वरित पाणी सोडण्याची आवश्यकता नाही असे निर्देश दिले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यातील घाटंजी येथे पैनगंगा नदीवर बांधण्यात येत

असलेला निम्न पैनगंगा प्रकल्प अपूर्णावस्थेत असल्याबाबत

(१३) ४३३६३ (०३-०५-२०१६). श्री.अमर काळे (आर्वी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.नानाजी शामकुळे (चंद्रपूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील चंद्रपूर व यवतमाळ जिल्ह्यासाठी सिंचन प्रकल्प असलेल्या "निम्न पैनगंगा सिंचन प्रकल्प" ला सन जून १९९७ ला आणि ऑगस्ट २००९ ला सुधारित दराप्रमाणे प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली होती परंतु शासनाच्या दुर्लक्षतेमुळे प्रकल्प प्रलंबित असल्याचे माहे जानेवारी,२०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले,हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकल्पाची अदयापही निर्मिती झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकल्प पूर्ण झाल्यास चंद्रपूर व यवतमाळ जिल्ह्यातील पिण्याच्या पाण्याची, शेती सिंचनाची, मत्स्यव्यवसाय आणि उद्योगासाठी लागणाऱ्या पाण्याची समस्या सोडविण्यास मोठ्या प्रमाणात मदत होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

वि.स. २०६ (९)

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीच्या अनुषंगाने सदर निम्न पैलगंगा प्रकल्प तातडीने पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१४-०७-२०१६) :(१) नाही.

निम्न पैलगंगा प्रकल्पास जुन १९९७ मध्ये मूळ प्रशासकीय मान्यता व ऑगस्ट २००९ मध्ये सुधारीत प्रशासकीय मान्यता दिली आहे. निम्न पैलगंगा प्रकल्पाचे काम जुन २०११ मध्ये सुरु करण्यात आले होते. परंतु धरण विरोधी संघर्ष समितीच्या व लोकप्रतिनिधींच्या विरोधामुळे धरणाचे काम दिनांक १७/५/२०१२ रोजी बंद पडले आहे. प्रकल्पाच्या कामास बुडीत क्षेत्रातील काही गावांचा विरोध असल्यामुळे प्रकल्पाचे काम सद्यःस्थितीत बंद आहे.

(२) होय.

(३) होय, निम्न पैलगंगा प्रकल्प पूर्ण झाल्यास यवतमाळ व चंद्रपूर जिल्ह्यात सुमारे १,९९,९६२ हे. इतकी सिंचन क्षमता निर्मित करता येणे शक्य आहे. सुमारे ७६ दलघमी इतके पाणी पिण्यासाठी व औद्योगिक कामासाठी उपलब्ध होईल. तसेच मत्स्यव्यवसायाला चालना मिळेल.

(४) चौकशीचा प्रश्न उद्भवत नाही. प्रकल्पाची व्याप्ती मोठी असल्यामुळे प्रकल्प पाच टप्प्यात पूर्ण करणे नियोजित आहे. निधी उपलब्धतेनुसार प्रकल्पाचे काम पूर्ण करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**धोम-बलकवडी (जि.सातारा) येथील पोटकालव्याची कामे
निधी अभावी अपूर्णावस्थेत असल्याबाबत**

(१४) ४३५६१ (३०-०४-२०१६). श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धोम-बलकवडी (जि.सातारा) येथील पोटकालव्याची कामे निधी अभावी अपूर्णावस्थेत आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या पोटकालव्याची कामे बंद असल्याने त्याठिकाणची रेंती, मुरुम, सिमेंट मोठे पाईप इत्यादी लाखो रुपयांची मशिनरी चोरी झाली असून याबाबत शासनाने कोणतीच कारवाई केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, धोम-बलकवडी पोटकालव्याची कामे पूर्ण करण्यासाठी निधी मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०७-२०१६) :(१) नाही.

(२) पोटकालव्याची कामे निविदेवर ठेकेदारांकडून करण्यात येतात. निविदा शर्तीनुसार कामासाठी आवश्यक असणारी रेंती, मुरुम, सिमेंट मोठे पाईप इत्यादी बांधकाम साहित्य व मशिनरी हे प्रकल्प स्थळी आणण्याची व त्याची सुरक्षिततेची जबाबदारी संबंधित कंत्राटदाराची असते.

निविदेअंतर्गचे कामावरील मशिनरी चोरी झाल्याबाबत कोणतीही तक्रार संबंधीत प्रकल्प विभागाकडे प्राप्त झालेली नसल्याने त्याबाबत कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) सन २०१६-१७ मध्ये प्रकल्पातील कामांसाठी रुपये ६० कोटी निधीची तरतुद प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

तसेच हा प्रकल्प प्रधानमंत्री कृष्णा सिंचाई योजनेत अंतर्भूत केलेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सातारा व सांगली जिल्हयाला कोयना धरणातून पाणी देण्याच्या प्रस्तावाबाबत

(१५) ४३८२४ (०३-०५-२०१६). श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.पांडुरंग बरोरा (शहापूर), श्री.किसन कथारे (मुरबाड) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा व सांगली जिल्हयातील संभाव्य पाणी टंचाई दुर करण्यासाठी कोयना धरणातून २५ टिएमसी पाणी देण्याचा प्रस्ताव माहे जानेवारी, २०१६ च्या तिस-या आठवड्यात शासनाकडे सादर केलेला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सादर प्रस्तावाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे व त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) व (२) अंशतः खरे आहे. कृष्णा पाणी नियोजन समितीच्या दिनांक १६.१०.२०१५ रोजी झालेल्या बैठकीत उर्वरित जलवर्षात (मे २०१६ अखेर) कोयना धरणातून सिंचनासाठी २९.३८ टिएमसी पाणी वापर प्रस्तावित करण्यात आला व त्यानुसार दिनांक ७.११.२०१५ अन्वये आवश्यक प्रस्ताव शासनाकडे सादर करण्यात आला. दिनांक १५.१.२०१६ रोजी ऊर्जा विभागासोबत सचिव स्तरावरील बैठकीत राज्य जलनितीमधील पाणीवापराच्या प्राधान्यक्रमानुसार सन २०१५ मधील कमी पर्जन्यमान व पुर्वेकडील दुष्काळजन्य परिस्थिती विचारात घेऊन पश्चिमेकडील वीजनिर्मितीसाठी वळविण्यात येणाऱ्या पाण्यामध्ये १५ टिएमसीने कपात करून हा वापर ६७.५० टिएमसी ऐवजी ५२.५० टिएमसी वर मर्यादीत करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम मंजूर करुनही यामध्ये करण्यात आलेल्या तरतुदीनुसार जल सुशासनाची अंमलबजावणी प्रलंबित असल्याबाबत

(१६) ४४२५१ (२९-०४-२०१६). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्य शासनाने महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम सन २००५ मध्ये मंजूर करुनही यामध्ये करण्यात आलेल्या तरतुदीनुसार जल सुशासनाची अद्याप अंमलबजावणी करण्यात आली नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर अधिनियम मंजूर होवून ९ वर्षे होवूनही अद्याप शासनाने जल सुशासनाची अंमलबजावणी न करण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) तसेच प्रलंबित जल सुशासनाची तातडीने अंमलबजावणी करण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१२-०७-२०१६) :(१), (२) व (३) करीता.

जल सुशासन (Good Water Governance) अशी स्पष्ट तरतूद महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण (मजनिप्रा) अधिनियम २००५ मध्ये नाही.

तथापि, मजनिप्रा अधिनियमातील तरतुदींचा रोख राज्यातील जलक्षेत्रात सुशासन प्रस्थापित करण्याचा आहे. मजनिप्रा अधिनियमातील बहुसंख्य शिफारशी त्या उद्देशाने केलेल्या आहेत. मजनिप्रा ने महत्वाच्या तरतुदींच्या अनुषंगाने सुरुवातीपासून नियोजनपूर्वक आणि अभ्यासपूर्ण रितीने कार्यवाही केलेली आहे.

- i) मजनिप्रा स्थापनेपासून वर्ष २०१३-१४ पर्यंत २५६ प्रकल्प आणि १३६८ पाणी वापर संस्था हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत आणल्या, ज्यायोगे ६.२१ लक्ष हेक्टर क्षेत्रावर हक्कदारी कार्यक्रमाची अंमलबजावणी झाली.
- ii) मजनिप्राने कृषी, घरगुती आणि औद्योगिक वापरकर्त्यांसाठी सन २०१०-२०१३ साठी पहिला प्रशुल्क निर्धारण अभ्यास पूर्ण केला. तसेच २०१३-२०१६ साठी दुसरा प्रशुल्क निर्धारण प्रगतीपथावर आहे.
- iii) राज्यातील नवीन जलसंपत्ती प्रकल्पांना शासन स्तरावर प्रशासकीय मान्यतेपूर्वी मजनिप्राची मान्यता आवश्यक असते. मजनिप्राने आतापावतो १९१ प्रकल्पांना मंजुरी दिल्या आहेत.
- iv) राज्याच्या अनुशेषबाधित विभागात सिंचनाचा अनुशेष जून २००७ ला ४.२३ लक्ष हेक्टर (SRE) निर्मूलन करावयाचा शिल्लक होता. तो जून २०१३ ला २.२२ लक्ष हेक्टर (SRE) पर्यंत आणण्यात आला. याचे संनियंत्रण मजनिप्रा करीत आहे.
- v) जलक्षेत्रातील वापरकर्त्यांमध्ये तसेच सेवा पुरवठादारांमध्ये पाण्याच्या संबंधाने उद्भवणाऱ्या विवादांच्या निराकरणाची अर्धन्यायिक स्वरूपाची जबाबदारी मजनिप्राने मागील १० वर्षात १३ प्रकरणी व समन्यायी पाणी वाटपाच्या ५ प्रकरणी सुनावण्या घेवून निर्णय दिले.

vi) महाराष्ट्र भूजल अधिनियम २००९ नुसार मजनिप्राला राज्य भूजल प्राधिकरणाचे अधिकार प्रदान करण्यात आलेले आहेत. राज्यातील अतिशोषित व शोषित अशा ८० पाणलोट क्षेत्रामध्ये खोल विहीर (खोली २०० फूटापेक्षा जास्त) घेण्यास मनाई करणारी अधिसूचना प्राधिकरणातर्फे ऑगस्ट, २०१५ मध्ये प्रसिध्द करण्यात आलेली आहे.

vii) राज्यातील नद्या व पाणवठे यांच्या पाण्याच्या गुणवत्तेमध्ये वाढ करणे व ती टिकवून ठेवणे आणि संबंधित शासन विभागांशी समन्वय राखणे या कामाचा भाग म्हणून जून, २०१३ व ऑगस्ट, २०१३ मध्ये २ राज्यस्तरीय कार्यशाळा आयोजित करण्यात आल्या.

viii) राज्यात पाटबंधारे प्रकल्पांच्या लाभक्षेत्रात पाण्याची बचत करणे व उत्पदकता वाढविणे या उद्देशाने ८ निवडक प्रकल्पांच्या लाभक्षेत्रामध्ये बारामाही पिकांसाठी ठिबक / तुषार सिंचन पध्दती जून, २०१८ नंतर अनिवार्य करण्यात आल्याची अधिसूचना जून, २०१५ मध्ये प्रसिध्द केली.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**आटपाडी (जि.सांगली) तालुक्यातील राजेवाडी तलावाच्या उजव्या
कालव्याच्या कामास मंजूरी मिळण्याबाबत**

(१७) ४५३४२ (२१-०४-२०१६). श्री.अनिल बाबर (खानापूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आटपाडी (जि.सांगली) तालुक्यातील राजेवाडी तलावाच्या उजव्या कालव्याच्या कामास माहे ऑक्टोबर, २०१५ च्या शेवटच्या आठवड्यात वा त्यासुमारास मंजूरी दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त कामाचे अंदाजपत्रक किती रक्कमेचे आहे,

(३) असल्यास, उपरोक्त काम किती दिवसांत पूर्ण होऊ शकते व त्यादृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गडहिंगलज (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील येथील हिरण्यकेशी नदीवर
नूल-निलजी दरम्यान असणा-या पुलाची झालेली दुरवस्था**

(१८) ४५४०७ (२८-०४-२०१६). श्रीमती संध्यादेवी देसाई-कुपेकर (चंदगड), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.हसन मुश्रीफ (कागल) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गडहिंग्लज (जि.कोल्हापूर) तालुक्यातील नूल-निलजी दरम्यान हिरण्यकेशी नदीवर असणाऱ्या बंधा-याची दुरुवस्था झाली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर बंधा-यांची शासनाने पाहणी केली आहे काय व पाहणीचे निष्कर्ष काय आहेत व तदनुसार सदर बंधा-याची दुरुस्ती करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०७-०७-२०१६) : (१) होय.

- (२) सदर बंधाऱ्याच्या प्रस्तंभांचे उर्ध्व बाजूकडील दगडी बांधकामाचे काही दगड निखळलेले होते.

सदर बंधाऱ्याचे दुरुती काम १३ व्या वित्त आयोगांतर्गत प्राप्त निधीमधून माहे मार्च, २०१६ अखेर पूर्ण करण्यात आले आहे.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पंढरपूर परिसरातील चंद्रभागा घाटाचे काम अपुर्णावस्थेत असल्याबाबत

(१९) ४५९३८ (०६-०५-२०१६). श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पंढरपूर परिसरातील चंद्रभागा नदीवरील घाटाच्या सुशोभिकरणासाठी जुना दगडीपूल ते विष्णूपदपर्यंत घाटाचे बांधकाम १२ कोटी रुपयांमध्ये सन २०१० मध्ये लघू पांटबधारे विभागाच्या माध्यमातून एका कंत्राटदारास देण्यात आले असता त्याने सन २०१४ पासून बांधकाम अपूर्ण ठेवल्यामुळे वारकऱ्यांची गैरसोय होत असल्याची माहिती माहे दिनांक ३१ जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निर्देशनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, चंद्रभागा नदीवरील घाटाच्या सुशोभिकरणाचे बांधकाम अर्धवट असल्यामुळे नदीवरील घाटाची दुरुवस्था झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय आढळून आले,
- (४) असल्यास, सदर बांधकाम पुर्ण होण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०७-०७-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

सदरचे काम पंढरपूर तिर्थक्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत असून या लेखाशिर्षाखलील निधी देण्यात येतो. या कामाच्या मंजूर निविदेची किंमत रु. १३.५२ कोटी असून या कामाचे कार्यारंभ आदेश दि. ९.६.२०१० अन्वये देण्यात आलेले आहेत. निधी उपलब्धतेनुसार सदर कामावर अद्ययावत रु. ३.३६ कोटी खर्च झालेला आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) कंत्राटदाराच्या मंद बांधकाम प्रगतीमुळे दंड लावण्यात आला आहे. घाटाच्या बांधकामासंबंधित करारानुसार काम पूर्ण करून घेण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला जिल्ह्यातील खारपान पट्यात मोडणा-या नेर धामणा
बॅरेजचे काम मान्यतेअभावी प्रलंबित असल्याबाबत**

(२०) ४६९५५ (३०-०४-२०१६). श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यातील खारपान पट्यात मोडणा-या नेर धामणा बॅरेजचे काम सुधारित प्रशासकीय मान्यते अभावी प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,

(२) सदर प्रकल्पाचे अंतर्गत भूमीबंद जलवाहिनीद्वारे सिंचनासाठी भूमिगत जल वाहिनीचा प्रस्ताव शासनाच्या मान्यतेसाठी प्रतीक्षाधीन आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नेर धामणा बॅरेजला सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात काय अडचणी आहेत व सदर सुधारित प्रशासकीय प्रस्तावास शासन कधी मान्यता देणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-०७-२०१६) :(१) नाही.

नेरधामणा (पुर्णा बॅरेज-२) ता.तेल्हारा जि.अकोला या प्रकल्पाचा रु. ९११.९६ कोटी किंमतीचा सुप्रमा प्रस्ताव राज्य तांत्रिक सल्लागार समिती, नाशिक यांचेकडे दि. २७/४/२०१६ रोजी सादर झाला असून प्रस्तावाची छाननी प्रगतीपथावर आहे.

तथापि, प्रकल्पावर दि. ८/१०/२०१५ च्या शासन निर्णयाद्वारे सन २०१५-१६ च्या वितरीत केलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीच्या मर्यादेत मंजूर प्रशासकीय / सुधारीत प्रशासकीय मान्यता किंमतीपेक्षा वाढीव खर्चाला मान्यता देण्यात आली असल्यामुळे सदर बॅरेजचे काम प्रगतीपथावर आहे.

(२) सदर प्रकल्पाचे भूमीबंद जलवाहिनीद्वारे सिंचन करण्याचे प्रस्तावित असून त्यास नियामक मंडळाची मंजूरी प्राप्त आहे. शासनाने नलिका वितरणाबाबतचे धोरण दि. ९/०६/२०१६ च्या शासन निर्णयानुसार निश्चित केले आहे.

(३) शासन निर्णय दि. ९/९/२०१५ मधील तरतुदीनुसार सुप्रमा प्रस्ताव मान्यतेबाबत कार्यवाही प्रगतीत आहे.

सुप्रमा प्रस्ताव राज्य तांत्रिक सल्लागार समिती, नाशिक यांचेकडे छाननी प्रक्रियेत आहे. राज्य तांत्रिक सल्लागार समिती, नाशिक यांचे शिफारशीनंतर उपरोक्त शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर यांचे स्तरावर सुधारित प्रशासकीय मान्यता घेणेबाबत पुढील आवश्यक कार्यवाही हाती घेण्यात येईल.

(४) विलंबाचा प्रश्न उद्भवत नाही.

बाभुळगांव (जि.यवतमाळ) येथील बेबळा सिंचन प्रकल्पाच्या आष्टा वितरीकेचे काम निकृष्ट दर्जाचे असल्याबाबत

(२१) ४७४१६ (०४-०५-२०१६). डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बेबळा प्रकल्पाच्या मुख्य कालव्यापासुन निघालेला आष्टा वितरीकेचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्यामुळे विभागाला विचारलेल्या प्रश्नाच्या उत्तरामध्ये मान्य केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अस्तारीकरणाच्या नावावर केवळ २ मीमी जाडीचा सिमेंटचा स्तर लावण्यात आलेला असल्याने या निकृष्ट कामाच्या संदर्भात संबंधित विभागाने चौकशीचे आदेश दिले होते परंतु आतापर्यंत चौकशीचा अहवाल प्राप्त झाला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणी दोषींवर शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. गिरीष महाजन (०७-०७-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

पावसाळी अधिवेशन २०१५ मध्ये विचारलेला वि.स.ता.प्र.क्र. २३४७९ चे उत्तरात आष्टा वितरीकेच्या सुरवातीचे २ कि.मी. मध्ये भरावाच्या भागात पाझर आढळतो व याबाबत प्राथमिक चौकशी प्रगतीत आहे व चौकशीअंती उचित कार्यवाही करण्यात येईल असे नमूद केले आहे.

(२) नाही.

(३) या प्रकरणी प्राथमिक चौकशी केली असून प्राथमिक चौकशी अहवालानुसार संबंधित कंत्राटदाराकडून करारनाम्यातील कलम २० मधील तरतुदीनुसार दुरुस्तीची कामे कंत्राटदाराच्या खर्चाने करून घेण्यात येत आहेत व दोषी अधिकारी / कर्मचारी यांचे खुलासे मागविले असून खुलासे प्राप्त होताच नियमानुसार कारवाई करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाड (जि.रायगड) तालुक्यातील काळ जल विद्युत प्रकल्प अपूर्णावस्थेत असल्याबाबत

(२२) ४७४८० (०४-०५-२०१६). श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्हातील महाड तालुक्यामध्ये काळ जल विद्युत प्रकल्पाच्या कामाला सन २००५ मध्ये सुरुवात होवून ही अद्यापर्यंत सदर प्रकल्पाचे काम पूर्ण झाले नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकल्पबांधीत शेतक-यांच्या जमीनी कवडी मोल भावाने विकत घेवून ही प्रकल्पग्रस्त छत्री निजामपूर, बावले आणि सांदोशी या गावांचे पुर्नवसन अद्यापर्यंत केलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, प्रकल्पग्रस्त शेतकऱ्यांचे पुनर्वसन लवकरात लवकर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, सदर जलविद्युत प्रकल्पामध्ये झालेल्या गैरव्यवहाराची चौकशी करण्यात आलेली आहे काय व चौकशीअंती काय आढळून आले,
- (५) असल्यास, दोषी असणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१२-०७-२०१६) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) काळ जलविद्युत प्रकल्पाच्या बुडीत क्षेत्रामुळे विस्थापित होणाऱ्या छत्री निजामपूर, बावळे आणि सांदोशी व आमडोशी या चार गावांतील विस्थापित होणाऱ्या प्रकल्पग्रस्त ११६३ कुटुंबांचे पुनर्वसन हे निजामपूर (घोमारी), निजामपूर (परडी), सांदोशी (आढाव), वाघेरी, नाणोरे या पाच गावठाणांमध्ये करण्याचे नियोजन आहे. भूसंपादन प्रक्रियेद्वारे प्रकल्पासाठी (धरणाच्या बुडीत क्षेत्रात) छत्री निजामपूर, बावळे, सांदोशी (अंशतः) व आमडोशी (अंशतः) या चार गावातील जमीन संपादीत करणेत आली आहे पुनर्वसनाच्या ५ जागांपैकी निजामपूर (घोमारी), निजामपूर (परडी), वाघेरी, सांदोशी (आढाव) येथील पुनर्वसन गावठाणातील नागरी सुविधांची कामे चालू आहेत नाणोरे येथील गावठाणाची जागा नुकतीच ताब्यात आली असल्याने अद्याप नागरी सुविधांची कामे चालू झालेली नाहीत महसूल विभागामार्फत पुढील कार्यवाही चालू आहे.

(४) जलविद्युत प्रकल्पाच्या शीर्षकामांची शासनाने लाचलुचपत प्रतिबंध विभाग (ए.सी.बी.) ठाणे यांचेमार्फत चौकशी चालू केली आहे.

(५) चौकशी पूर्ण झाली नसल्याने अद्याप निष्कर्ष प्राप्त नाहीत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोनबर्डी, हनुमंतखेडे (ता.एरंडोल, जि.जळगाव) येथील गावांचे पुनर्वसन करण्याबाबत

(२३) ४७५०२ (२८-०४-२०१६). डॉ.सतीश (अण्णासाहेब) पाटील (एरंडोल) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) एरंडोल, (जि.जळगाव) येथील अंजनी धरणाचे काम पूर्ण होऊनही बाधित झालेले सोनबर्डी व हनुमंतखेडे या गावांचे अद्यापही पुनर्वसन झाले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर गावांचे पुनर्वसन न झाल्यामुळे तेथील रहिवाश्यांना धोक्याच्या क्षेत्रात (डॅंजर झोन) मध्ये वास्तव्य करावे लागत आहे तसेच त्यांच्या मुलांना शैक्षणिक व इतर समस्यांना सामोरे जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी सदर गावांचे पुनर्वसन करण्याबाबत शासनाकडे वारंवार मागणी करूनसुद्धा त्याकडे दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

वि.स. २०६ (१७)

- (४) असल्यास, उक्त मागणीनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०७-२०१६) :(१) होय.

(२) नाही.

प्रकल्पाच्या वाढीव उंचीनुसार सदर गावे बाधीत होतात. उपरोक्त गावांचे पुनर्वसन व भूसंपादन झाले नसल्याने धरणाच्या मुळ उंचीनुसार पाणीसाठी नियंत्रीत करण्यात येत आहे, त्यामुळे गावे धोक्यात येतात अशी सद्या वस्तुस्थिती नाही.

(३) लोकप्रतिनिधींच्या मागणीकडे दुर्लक्ष होत आहे अशी वस्तुस्थिती नाही.

(४) उंची वाढीसाठी येण्याच्या भूसंपादन व पुनर्वसनासाठी येणारा खर्च व त्यामुळे होणाऱ्या पाणीसाठ्यामुळे मिळणारे लाभ याबाबत तौलनिक अभ्यास करून, त्याबाबत महामंडळाच्या नियामक मंडळ स्तरावर धोरणात्मक निर्णय घेण्याची बाब महामंडळ स्तरावर विचाराधीन आहे.

(५) वरील प्रमाणे कार्यवाही सुरु असल्यामुळे प्रश्न उद्भवत नाही.

पुर्व विदर्भातील माजी मालगुजारी तलावाच्या विशेष दुरुस्ती मापदंडात सुधारणा करण्याबाबत

(२४) ४७५९१ (२५-०४-२०१६). श्री.चरण वाघमारे (तुमसर), श्री.रामचंद्र अवसरे (भंडारा), श्री.संजय पुराम (आमगाव) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुर्व विदर्भातील माजी मालगुजारी तलावाच्या विशेष दुरुस्ती मापदंडात सुधारणा करण्याबाबत दिनांक १४ जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास विनंती केली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तलावाचे विशेष दुरुस्ती मापदंडात सुधारणा करण्याची कार्यवाही दिनांक २ डिसेंबर, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास सुरु असल्याचे लिखित दिले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास,याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) होय.

(२) होय.

(३) व (४) माजी मालगुजारी तलावाच्या विशेष दुरुस्तीच्या मापदंडात सुधारणा करणेबाबत शासनाने शासन निर्णय क्र.मामात-२०१५/(२४२/१५)/सिंव्य(कामे), मंत्रालय मुंबई दि.२१.१.२०१६ अन्वये निर्गमित करण्यात आला आहे.

सांगली जिल्यातील शिराळा येथील चांदोली - वारणा धरणग्रस्तांच्या प्रलंबित मागण्याबाबत

(२५) ४८३४१ (३०-०४-२०१६). श्री.शिवाजीराव नाईक (शिराळा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगली जिल्यातील शिराळा येथील चांदोली - वारणा धरणग्रस्तांच्या प्रलंबित मागण्या मान्य करण्याकरिता व त्यांचे पुनर्वसन करण्याकरिता धरणग्रस्तांनी शिराळा, वाळवा, आष्टी या परिसरात सातत्याने आंदोलन केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, संबंधित प्रकल्पग्रस्तांना पुनर्वसनाचा १००% लाभ मिळावा त्यांना कब्जे हक्काची रक्कम माफ व्हावी, जमिन संपादनासाठी आवश्यक निधी उपलब्ध करून द्यावा, शासकीय नोकरीत ५% आरक्षण देण्यात यावे, मुळगावच्या शेतीचे, घरांचे व तालीचे पैसे मिळावेत या मागण्यांची पूर्तता करण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०७-२०१६) : (१) होय.

(२) वारणा प्रकल्पाच्या सर्व प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन कोल्हापूर व सांगली जिल्ह्यातील २६ वसाहतीमध्ये करण्यात आले असून नागरी सुविधांची ९०% कामे पूर्ण झाली आहेत व उर्वरित कामे प्रगतीपथावर आहेत.

वारणा प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसन संबंधित असणाऱ्या या शेतजमिनीचे वाटप, नोकरीत ५% आरक्षण, शेतीचे घरांचे, तालीचे पैसे मिळणे इ.बाबी महसूल विभागाकडून कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिरोंच्या (जि.गडचिरोली) तालुक्यात असंख्य गावांना सिंचन सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत

(२६) ४८५८५ (०३-०५-२०१६). श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडचिरोली जिल्ह्यातील राज्याचे शेवटच्या टोकावर असलेल्या सिरोंच्या तालुक्यात गोदावरी, प्राणहीता व इंद्रावती सारख्या बारमाही वाहणाऱ्या नद्यांचे काठावरील रेगुंठा मयुबिनपेठ, नरसिंहपल्ली, कोरला, किष्ट्यापल्ली, रामेशगुड्डम, झिंगानुर, मंगीगुड्डम व उदेल्ली या भागातील असंख्य गावे सिंचन सुविधा निर्माण न केल्याने येथील शेतकरी निराश झाले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच राज्याच्या बाजूचे राज्य याच नद्यांवर कोट्यवधींचे सिंचन प्रकल्प राबवून तेथील शेतकरी वर्गाला सिंचन सुविधा उपलब्ध करून देत आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, शासनाने उक्त तालुक्यात बारमाही वाहणाऱ्या नद्यांवर अद्याप सिंचन प्रकल्प निर्माण न करण्याची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, सिंचन प्रकल्प निर्माण न करणाऱ्या सिंचन विभागाच्या अधिकाऱ्यांवर काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) नाही. या नदीकाठावरील जमिनीचे सिंचनास्तव प्राणहिता, गोदावरी, इंद्रावती नदीवरून उपसासिंचन योजना प्रस्तावित आहेत.

(२) होय, तेलंगणा शासनातर्फे गोदावरी पाणी तंट लवादानुसार त्याच्या वाट्याचे पाण्याचा वापर करण्यासाठी वर्धा वैनगंगा संगम स्थळाखाली प्राणहिता नदीवर प्राणहिता चेवेल्ला बॅरेज व गोदावरी नदीवर महाराष्ट्रातील पोचमपल्ली गावाजवळ मेडीगड्डा बॅरेज प्रस्तावित केले आहेत.

(३) सिरोंच्या तालुक्यात प्राणहिता नदीवर रेगुंठा उसियो (३२८३ सिंचन क्षेत्र हेक्टर), टेकडा उसियो (८६८ हेक्टर), तसेच गोदावरी नदीवर पेटीपाका उसियो (२२१८ हेक्टर), व इंद्रावती नदीवर सोमनुर उसियो (४६५० हेक्टर) या उपसा सिंचन योजना प्रस्तावित आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील तिलारी प्रकल्पासाठी मा.पंतप्रधान
यांनी निधी देण्याच्या केलेल्या घोषणेबाबत**

(२७) ४८८०४ (०३-०५-२०१६). श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर), श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील तिलारी प्रकल्पासाठी मा. पंतप्रधान यांनी ३२० कोटी रुपये देण्याची घोषणा माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान केली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, हा निधी राज्य शासनाला प्राप्त झाला आहे काय व ह्या निधीचा वापर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) तिलारी प्रकल्पासाठी रु.३२० कोटी देण्याची घोषणा मा.पंतप्रधानांनी केली हे खरे नाही.

मात्र तिलारी प्रकल्पाची कामे पूर्ण करणेसाठी रु.३२० कोटी एवढ्या निधीची गरज असून पंतप्रधान कृषी सिंचाई योजनेत हा प्रकल्प समाविष्ट करणेत आला आहे.

(२) राज्य शासनाने सन २०१५-१६ अर्थसंकल्पात रु.१६.०० कोटीची तरतूद केली होती. तसेच पुनर्विनियोजनाने रु.७१.०० कोटी अतिरिक्त निधी मंजूर केला आहे. या व्यतिरिक्त सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षासाठी रु.२३३.४७ कोटी इतकी तरतूद आहे.

या निधीचा उपयोग प्रकल्पाची उर्वरित कामे पूर्ण करणेसाठी करणेत येणार आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

थोतडपाडा (ता.जव्हार जि. पालघर) येथील लेंडी धरण प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्याबाबत

(२८) ४८८७५ (०३-०५-२०१६). श्री.पास्कल धनारे (डहाणू), श्री.नितेश राणे (कणकवली), श्री.बसवराज पाटील (औसा), श्री.कालीदास कोळंबकर (वडाळा), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) थोतडपाडा (ता.जव्हार, जि.पालघर) येथील सन २००७ पासून लेंडी धरणाचे काम सुरु करण्यात आलेले असून लेंडी धरणात प्रकल्पग्रस्तांच्या जमिनी संपादन करून त्यांचे पुनर्वसन केलेले नसून त्यांना नुकसान भरपाई दिलेली नाही तसेच ग्रामसभेशी जनसुनावणी न घेता जनसंपदा विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी ए.बी.नागीरेड्डी या कंत्राटदाराशी संगनमत करून बेकायदेशीर पध्दतीने कामकाज केले असल्याचे दिनांक २९ डिसेंबर, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) लेंडी धरणग्रस्त संघर्ष समितीने मुख्यमंत्र्यांची लेखी पत्राद्वारे मागील १ वर्षापासून सातत्याने भेट मागितलेली असतानाही मुख्यमंत्री कार्यालयाकडून प्रतिसाद न मिळाल्यामुळे, पुनर्वसनासह विविध मागण्या मार्गी लावण्यासाठी पद यात्रेने जव्हार ते मंत्रालय असा लाँगमार्चचा कार्यक्रमही घेण्यात आलेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार प्रकल्पग्रस्तांना नुकसान भरपाई व त्यांचे पुनर्वसन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) तसेच जलसंपदा विभागाच्या अधिकाऱ्यांवर व ए.बी.नागीरेड्डी या कंत्राटदारावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

लेंडी प्रकल्पाच्या धरणपाया तसेच बुडीत क्षेत्रातील जमीनीसाठीचे शेतकऱ्यांचे सहमतीने व त्यांचे कडून संमतीपत्र घेवून धरणाचे काम जानेवारी, २००८ मध्ये सुरु करण्यात आले आहे. जव्हार तालुक्यातील हिरडपाडा ग्रामपंचायतीमधील भोतपाड्यासाठी प्रथमतः प्रकल्पग्रस्तांनी स्वेच्छा पुनर्वसनास लेखी संमती दिली होती. त्यास अनुसरून घरांचा मोबदला रक्कम रु.७४,६६,३७७/- दि.२२/३/२०११ रोजी प्रकल्पग्रस्तांस अदा करण्यात आली आहे.

(२) होय.

(३), (४) व (५) कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळामार्फत चौकशी करण्यात आली दि. १६.११.२००५ रोजी प्राथमिक शाळा हिरडपाडा येथे रितसर ग्रामसभा घेऊन भूसंपादन व पुनर्वसन बाबत कल्पना देण्यात आली. भूसंपादनाबाबत रितसर कार्यवाहीनंतरच धरणाचे काम जानेवारी, २००८ मध्ये सुरु केले आहे. पुनर्वसनाची कार्यवाही सुरु असून पुनर्वसनासाठी आवश्यक जमीन खाजगी वाटाघाटीने घेण्याची कार्यवाही चालू आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

कावरा सिंचन (ता.धारणी जि.अमरावती) प्रकल्पाच्या कालव्याची दुरुस्ती करण्याबाबत

(२९) ४९०५४ (०५-०५-२०१६). डॉ.सुनिल देशमुख (अमरावती) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कावरा सिंचन (ता.धारणी जि.अमरावती) प्रकल्पाचे कॅनॉलची गळती होत असल्याने शेतकऱ्यांचे शेतात पाणी शिरल्याची बाब माहे जानेवारी २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यात निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच कालव्यातील पाण्याची गळती होत असल्याने लाभ क्षेत्रातील शेतकऱ्यांना पाणी मिळत नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कालव्याच्या दुरुस्तीसाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) नाही.

(२) नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नेवासा (जि.अहमदनगर) तालुक्यातील प्रवरा नदीवरील ब्रिटीश कालीन

लाख धरण व कालव्यांचे पुनरुज्जीवन करण्याबाबत

(३०) ४९१०७ (३०-०४-२०१६). श्री.बाळासाहेब मुरकुटे (नेवासा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नेवासा (जि.अहमदनगर) तालुक्यातील प्रवरा नदीवरील लाख धरण आणि या धरणाच्या कालव्यांचे पुनरुज्जीवन करण्याबाबत शासनाचा प्रस्ताव आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच उक्त धरणाच्या कालव्यांचे पुनरुज्जीवनाचे काम किती कालावधीत पूर्ण होणार आहे व त्याकरिता किती खर्च येणार आहे,

- (३) असल्यास, उक्त लाख कालव्याच्या पुर्नजीवनामुळे १० हजार हेक्टर क्षेत्र ओलीताखाली येणार असून २२ गावांना याचा फायदा होणार असल्याने कालव्याच्या पुर्नजीवनाची शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१३-०७-२०१६) :(१) नाही.

- (२) व (३) लाख धरण कालव्याच्या पुनर्जीवनामुळे ४१४५ हे. क्षेत्राची पुनर्स्थापना होणार असून त्यामुळे श्रीरामपुर तालुक्यातील पाच व नेवासा तालुक्यातील तीन गावांना फायदा होणे अपेक्षित आहे. कालवा पुनर्जीवनाचा प्रस्ताव तयार करण्याची कार्यवाही क्षेत्रिय स्तरावर सुरु आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोटगल बॅरेज (ता.जि गडचिरोली) या सिंचन प्रकल्पास मान्यता
व आकस्मिकता निधी अग्रिम मिळण्याबाबत**

- (३१) ४९५१३ (०४-०५-२०१६). डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) गडचिरोली जिल्ह्यात पावसाचे पाणी मोठ्या प्रमाणावर पडूनही व बारमाही पाणी वाहणाऱ्या नदया असूनही सिंचनाच्या योग्य सोयी नसल्याने दरवर्षीच दुष्काळ पडतो, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गडचिरोली जिल्ह्यात शाश्वत सिंचनाची सुविधा उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने वैनगंगा नदीवर कोटगल गावाजवळ संदर्भीय शासन नियमाने ३६५.७१ कोटी रु. कोटगल बॅरेज या सिंचन प्रकल्पा करिता प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मा. राज्यपाल यांचेकडे या सिंचन प्रकल्पाच्या मान्यतेसाठी महामंडळाने व शासनाने दिनांक १ सप्टेंबर,२०१५ ला प्रस्ताव व पत्र क्र. संकीर्ण-२०१५/३२/प्र.कर.११४/२०१५ म.प्र.दिनांक १४/७/२०१५ ला पाठविलेले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, गडचिरोली जिल्ह्याच्या अतिशय महत्वाच्या असणाऱ्या या प्रकल्पाला अजूनही मान्यता मिळालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (५)असल्यास, सदर सिंचनाबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०७-२०१६) :(१) नाही.

(२) होय.

शासन निर्णय क्र.२०११/७७६/(२६३/२०११)/ जसंअ, दिनांक ०५/११/२०११ अन्वये रु.३६५.७१ कोटी किंमतीस शासनाने प्रशासकीय मान्यता दिली आहे.

(३) नाही.

तथापि, आकस्मिकता निधी मिळण्याबाबतचा प्रस्ताव महामंडळाने दि.०१/०९/२०१५ अन्वये शासनास सादर केला आहे. सदर प्रस्ताव मान्यतेबाबतची कार्यवाही शासनस्तरावर सुरु आहे.

(४) आकस्मिकता निधी प्रस्ताव मान्यतेबाबत शासनाचे विचाराधिन आहे.

(५) शासन स्तरावर आकस्मिकता निधी उपलब्ध करून देण्याविषयी कार्यवाही सुरु आहे.

**बाभुळगांव (जि.यवतमाळ) येथील बेबंळा प्रकल्पांतर्गत डेहणी उपसा
सिंचन योजनेचे काम अपूर्णवस्थेत असल्याबाबत**

(३२) ४९६०० (०४-०५-२०१६). प्रा.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बाभुळगांव (जि. यवतमाळ) येथील बेबंळा प्रकल्पांतर्गत बहुचर्चित डेहणी उपसा सिंचन योजनेचे काम माहे मार्च, २०१४ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजित असल्याचे दिनांक ५ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आतापर्यंत सदर योजनेची कामे अपूर्ण असल्यामुळे लाभ क्षेत्रातील ७३०० हेक्टर वर सिंचन होवू शकले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, योजना पूर्ण करण्यास विलंब लावणाऱ्या कंत्राटदारावर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०७-०७-२०१६) :(१) हे अंशतः खरे आहे.

डेहणी उपसा सिंचन योजनेचे काम मुख्यतः दोन भागामध्ये (फेज-१ व फेज-२) सुरु आहे. फेज-१ करारनाम्याची मूळ मुदत दि.८.१.२००९ पर्यंत व फेज-२ करारनाम्याची मूळ मुदत दिनांक ५/८/२०१० पर्यंत होती. तथापि, कार्यक्षेत्रिय अडचणीमुळे व अपुऱ्या निधीमुळे उपरोक्त दोन्ही करारनाम्यांना वेळोवेळी मुदतवाढ देणे क्रमप्राप्त झाले आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

योजनेच्या मुळ संकल्पनानुसार प्रथम टप्प्यातील २०१३ हे. लाभ क्षेत्रामध्ये ठिंबक सिंचन उभारणीचे काम प्रगतीपथावर आहे. जून-२०१७ पर्यंत सदर बांधकाम पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे. योजनेच्या संकलित एकूण ६९६८ हे. लाभक्षेत्रा पैकी ११२३ हे. वर कृषि विभाग व महामंडळाच्या निधीतुन ठिंबक सिंचन बसविण्याची कार्यवाही झालेली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुळा धरणातून अहमदनगर जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना आवर्तन देण्याबाबत

(३३) ४९७७१ (३०-०४-२०१६). श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर जिल्ह्यातील मुळा धरणातून जायकवाडीसाठी पाणी सोडल्यामुळे आवर्तनाची आशा धुसर झाली असतांना शेतकऱ्यांनी रब्बीच्या आवर्तनासाठी शासन व लोकप्रतिनिधीकडे मागणी केल्यामुळे कालवा सल्लागार समितीच्या बैठकीत रब्बी पिकांसाठी एक आवर्तन देण्याचा निर्णय झाला असल्याचे माहे जोनवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुळा धरणात यावर्षी अत्यल्प पाणीसाठी आहे त्याच लाभक्षेत्रात कमी पाऊस झाल्याने खरीप हंगाम वाया जाऊन रब्बीची मोठी चिंता शेतकऱ्यांना लागली असून या धरणातून अहमदनगर जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना मोठे आवर्तन देणे शक्य होते परंतु १७४० दलघफू पाणी जायकवाडीसाठी देण्याचे आदेश संबंधितांना देण्यात आल्याने या विभागातील शेतकरी हतबल झाला आहे तरी याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :

(१) होय.

(२) मुळा धरणातून जायकवाडीसाठी १६०८ दलघफू (४५.५२ दलघमी) पाणी सोडल्यानंतर उपलब्ध पाण्याचे नियोजन करून सिंचनाचे दिनांक २२/११/२०१५ ते ०५/०१/२०१६ या कालावधीत आवर्तन सोडण्यांत आले. मुळा उजवा कालव्यावर एकूण १६३६९ हे. क्षेत्र व मुळा डावा कालव्यावर एकूण १७७० हे. क्षेत्र सिंचनाखाली आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहमदनगर व नाशिक जिल्ह्यांना मराठवाड्यांप्रमाणेच सोयी सवलती देण्याबाबत

(३४) ४९७७६ (०३-०५-२०१६). श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) श्रीरामपूर (जि. अहमदनगर) तालुक्यातील जायकवाडीला सोडलेल्या पाण्यामुळे उद्धस्त होणारी शेती व जनजीवन सावरण्यासाठी शासनाने अहमदनगर व नाशिक जिल्ह्यांना मराठवाड्यांप्रमाणेच सोयी सवलती द्याव्यात अशी मागणी संबंधित जिल्ह्यातील शेतकरी संघटनांनी केली असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच श्रीरामपूर (जि.अहमदनगर) येथे जायकवाडीला पाणी सोडण्याचा निर्णय न्यायालयाने दिल्यानंतर प्रवरा नदीकाठच्या शेतक-यांमध्ये समाधानाचे वातावरण आहे मात्र नदीपात्रातील बंधारे भरून घेण्याबाबत निर्णय झालेला नसल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रवरा नदीपात्रातील बंधान्यात फळ्याच नसल्याने पाणी खाली जाणार असल्यामुळे जायकवाडीला पाणी दिल्यानंतर प्रवरा नदीपात्रातील बंधारे भरून द्यावेत अशी मागणी संबंधित गावक-यांनी केली आहे,हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर मागणीवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) नाही.

- (२), (३) व (४) न्यायालयाच्या आदेशानुसार जायकवाडी धरणासाठी वरील प्रवरा समुहातुन ६.५० टी.एम.सी. सोडलेला पाण्याचा विसर्ग जाण्यासाठी नदी पात्रातील को.प. बंधान्याचे निडल्स काढण्यात आलेले होते. तथापी पाणी सोडण्यापूर्वी सदर ९ को.प. बंधान्यामध्ये ३८४ दलघफु पाणी होते. जायकवाडी साठी पाणी सोडण्याची कार्यवाही पुर्ण झाल्यानंतर दि.२८/११/२०१५ ते दि.०२/१२/२०१५ या कालावधी मध्ये वरील को.प.बंधान्यामध्ये ३८४ दलघफु पाणी पुर्ववत देण्यात आले होते.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वाशिम जिल्ह्यातील मिर्झापूर व पांगरखेडा या गावांचे
पुनर्वसन करण्यासाठी निधी मिळण्याबाबत**

(३५) ४९८०२ (३०-०४-२०१६). श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शिरपूर (जि.वाशिम) येथील मिर्झापूर लघुसिंचन प्रकल्पाचे काम मागील ४ वर्षांपासून प्रलंबित असल्याने ६१० हेक्टर शेती सिंचनापासून वंचित असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे हे खरे आहे काय,
- (२) मिर्झापूर व पांगरखेडा (जि.वाशिम) या गावांना अपेक्षित निधी न मिळाल्यामुळे लघु सिंचन प्रकल्पामुळे बाधित झालेल्या या गावाचा पुनर्वसनचा प्रश्न प्रलंबित असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे तसेच शिरपूर येथील शेतकऱ्यांच्या बुडीत क्षेत्रातील जमिनीचा मोबदला अदयापही मिळाला नसून मिर्झापूर व घाटा गावाकडे जाणारा पर्यायी रस्ता अदयापही पूर्ण करण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, प्रकल्पामधील बुडीत क्षेत्रातील सदर गावांचे पुनर्वसन करण्यासाठी निधी उपलब्ध करून देण्यासोबतच येथील मिर्झापूर घाटा रस्त्याचे, प्रकल्पाचे प्रलंबित काम पूर्ण करण्याबाबत व शिरपूर येथील शेतकऱ्यांना जमिनीचा मोबदला मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

मिर्झापूर प्रकल्पाची कामे प्रगतीत आहेत. धरण व सांडवा कामे ८५% पूर्ण झाली आहेत. जून २०१७ मध्ये घळभरणी प्रस्तावित आहे.

(२) व (३) सदर प्रकल्पामुळे मौजा पांगरखेडा गाव पुर्णतः बाधित होत असून बाधित कुटुंबाचे नविन पुनर्वसित गावठणात पुनर्वसत काण्यात येत असून स्थलांतरणाची कार्यवाही प्रगतीत आहे. पुनर्वसन अंतर्गत द्यावयाच्या १८ नागरी सुविधांपैकी आवश्यकतेनुसार १५ नागरी सुविधा पूर्ण झालेल्या असून उर्वरित ३ नागरी सुविधांची कामे प्रगतीत आहेत.

शिरपूर येथील शेतकऱ्यांच्या बुडीत क्षेत्रातील जमिनीचा मोबदला वाटपाची कार्यवाही पुर्ण करण्यात आली आहे. पर्यायी रस्त्यांचे निविदेस पुरेसा प्रतिसाद न मिळाल्याने विलंब झाला आहे. तथापि, आता प्रक्रिया पुर्ण झाली असून कार्यारंभ आदेश देण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रिसोड (जि.वाशिम) तालुक्यातील पळसखेड सिंचन प्रकल्पाचे काम अपूर्णावस्थेत असल्याबाबत

(३६) ४९८१५ (३०-०४-२०१६). श्री.अमित इनक (रिसोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रिसोड (जि.वाशिम) तालुक्यातील पळसखेड-बिबखेड लघुसिंचन प्रकल्पाचे काम गत आठ वर्षापूर्वी सुरु झाले परंतु पुरेसा निधी आणि सुधारित प्रशासकीय मान्यते अभावी प्रकल्पाचे काम अपूर्णावस्थेत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरील सिंचन प्रकल्पासाठी कमी भावाने जमीन विकूनही सिंचनाची सुविधा उपलब्ध होत नसल्याने शेतकऱ्यांमध्ये असंतोष निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे

(३) असल्यास, या सिंचन प्रकल्पामुळे पळसखेड आणि बिबखेड ही दोन गावे बाधित झाली असल्याने पळसखेड सिंचन प्रकल्पाचे काम पूर्ण होण्यास किती कालावधी लागणार आहे,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) नाही.

सन २०१५-१६ मधील आर्थिक तरतुदीचे मर्यादेत खर्च करणेस शासनाने मान्यता दिली आहे. त्यामुळे प्रकल्प कामे प्रगतीत आहेत.

(२), (३) व (४) नाही. प्रचलित शासकीय मुल्यांकनानुसार जमीनीचा योग्य मोबदला अदा केला जातो. या प्रकल्पामुळे मौजा बिबखेडा पुर्णतः व पळसखेड अंशतः बाधित होत असून सदर बाधित गावांचे पुनर्वसन लगतच्या ई वर्ग जमिनीवर अनुक्रमे ९५ % व ८५ % पुर्ण झालेले आहे. सदर प्रकल्प २०१७-१८ मध्ये पुर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

खुंटेफळ (ता.आष्टी, जि.बीड) येथील कृष्णा खोरे अंतर्गत

साठवण तलावाचे काम बंद असल्याबाबत

(३७) ५०२०४ (३०-०४-२०१६). अॅड.भीमराव धोंडे (आष्टी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खुंटेफळ (ता.आष्टी, जि.बीड) येथील कृष्णा खोरे अंतर्गत साठवण तलावाचे काम सद्यस्थितीत बंद असल्याची बाब माहे फेब्रुवारी, २०१६ च्या पाहिल्या सप्ताहात वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय आढळून आले,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार सदर साठवण तलावाचे काम तातडीने पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) होय.

(२) दिनांक ३१.१२.२०१३ पासून पर्यावरण मान्यतेसाठी कृष्णा मराठवाडा सिंचन प्रकल्पांतर्गत उपसा सिंचन योजना क्र.३ आष्टी जि.बीड अंतर्गत खुंटेफळ साठवण तलाव ता.आष्टी जि.बीड चे काम बंद आहे.

(३) योजनेस पर्यावरण मान्यतेसाठी पुढील आवश्यक अभ्यास (Environment Impact Analysis व Environment Management Plan) प्रगतीपथावर आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाशिम जिल्ह्यातील गोंडेगाव, गायवळ,स्वासिन चाकातिर्थ, वारा जहागीर लघुपाटबंधारे प्रकल्पांसह उकळी बॅरेजच्या कार्यक्षेत्रातील रस्ते आणि पुलांची कामे प्रलंबित असल्याबाबत

(३८) ५०२६६ (२९-०४-२०१६). श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाशिम जिल्ह्यातील गोंडेगाव, गायवळ,स्वासिन चाकातिर्थ, वारा जहागीर लघुपाटबंधारे प्रकल्पांसह उकळी बॅरेजच्या कार्यक्षेत्रातील रस्ते आणि पुलांची कामे सन २०११-१२ पासून प्रलंबित असल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माहे मार्च, २०१६ अखरे ही कामे पूर्ण झाली तरच सातही सिंचन प्रकल्पाचे लोकार्पण शक्य आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकल्पातील रस्ते व पुलांची प्रलंबित कामे तातडीने सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) होय.

(२) होय.

(३) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, वाशिम व जिल्हापरिषद बांधकाम विभाग, वाशिम यांच्याकडे पाठपुरावा सुरु आहे. वारा जहागीर व उकळी बॅरेज व बुडीत क्षेत्रातील रस्त्यावरील पुलाची कामे प्रगतीत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाशिम जिल्ह्यातील ४४ प्रकल्पांपैकी २३ प्रकल्प सुधारित प्रशासकीय मान्यतेसाठी जलसंपदा विभागाकडे प्रलंबित असल्याबाबत

(३९) ५०२६८ (२९-०४-२०१६). श्री.अमित झनक (रिसोड), श्री.विजय वडेहीवार (ब्रम्हपूरी), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वाशिम जिल्ह्यातील ४४ प्रकल्पांपैकी २३ प्रकल्प सुधारित प्रशासकीय मान्यता (सुप्रमा) साठी जलसंपदा विभागाकडे चार वर्षांपासून प्रलंबित असून परिणामी जिल्ह्याचा सिंचन अनुशेष एक हजार कोटींच्या पर्यंत पोहचला असल्याचे माहे जुलै, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सिंचनाचा अनुशेष लक्षात घेता सदर प्रकल्पांना सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) होय.

(२) शासनाने शासन निर्णय दि. ०९.०९.२०१५ अन्वये सुप्रमा मान्यतेचे अधिकार महामंडळाने प्रदान केले आहेत. शासनाने व महामंडळाने वाशिम जिल्ह्यातील ३० पाटबंधारे प्रकल्पांना सुप्रमा प्रदान केली असून २१ लघु पाटबंधारे प्रकल्पांचे सुप्रमा प्रस्ताव तांत्रिक छाननी व शिफारशीस्तव राज्य तांत्रिक सल्लागार समिती, नाशिककडे सादर आहेत. सुप्रमा अभावी

प्रकल्पाचे काम खोळंबू नये म्हणून काही प्रकल्पाना मंजूर तरतुदीचे मर्यादेत मंजूर प्रमा/सुप्रमा किंमतीपेक्षा प्रकल्पांवर जादा खर्च करण्यास काही अटींच्या अधीन राहून परवानगी दिल्याने प्रकल्पांची कामे प्रगतीत आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

निळवंडे धरणाच्या कालव्यांच्या कामांसाठी निधी मिळण्याबाबत

(४०) ५०६०८ (३०-०४-२०१६). श्रीमती स्नेहलता कोल्हे (कोपरगाव) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) निळवंडे धरणाचे कालवे अद्यापपर्यंत झालेले नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कालव्यांच्या कामांसाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

निळवंडे धरणाच्या कालव्यांची कामे प्रगतीपथावर असून, उजव्या कालव्यांची कामे ११ टक्के व डाव्या कालव्यांची कामे ३० टक्के पूर्ण झालेली आहेत.

प्रकल्पाचा रुपये २४६९.१४ कोटी किंमतीचा चतुर्थ सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेचा अहवाल शासनाच्या विचाराधीन आहे.

सन २०१५-१६ साठी प्रकल्पास रुपये ५१.०० कोटी अनुदान उपलब्ध केले होते. त्यापैकी रुपये ३७.४८ कोटी इतका खर्च झाला आहे. सन २०१६-१७ साठी प्रकल्पास रुपये १३.०० कोटी (धरणे-रुपये १० कोटी व कालवा-रुपये ३ कोटी) इतकी तरतूद करण्यात आली आहे. अवर्षण प्रवण क्षेत्रातील प्रकल्पांसाठी रुपये ३५०० कोटी उपलब्ध करण्याची मागणी प्रस्ताव केंद्र शासनाला सादर केला आहे. त्यात निळवंडे प्रकल्पाच्या कालव्यासाठी रुपये ५९८ कोटीच्या मागणीचा समोवशा आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

माण (जि.सातारा) तालुक्यातील कृष्णा खोरे विकास महामंडळ स्थापन उरमोडी आणि जिहे कठापूर या योजना प्रलंबित असल्याबाबत

(४१) ५०६५७ (३०-०४-२०१६). श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) माण (जि.सातारा) तालुक्याचा दुष्काळ कायमचा दुर करण्यासाठी सन १९९५ मध्ये शासनाने कृष्णा खोरे विकास महामंडळ स्थापन करून उरमोडी आणि जिहे कठापूर या योजनांना मंजूरी दिल्या मात्र याकडे संबंधित विभागाने दुर्लक्ष केल्याने या योजना प्रलंबित असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, शासनाने तातडीने निर्णय घेऊन या योजना पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०७-२०१६) :(१) नाही.

उरमोडी प्रकल्पास दि.६.१०.१९९३ रोजी व जिहे कठापूर योजनेस दि.११.२.१९९७ रोजी प्रशासकीय मान्यता दिली आहे. प्रकल्पाची कामे प्रगतीत आहेत.

- (२) सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात उरमोडी प्रकल्पासाठी रुपये ५७ कोटी व जिहे कठापूर योजनेसाठी रुपये ३० कोटी निधीची तरतूद करणेत आली असून निधीच्या उपलब्धतेनुसार प्रकल्पांची कामे पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उरमोडी प्रकल्पांतर्गत प्रलंबित असलेल्या सातारा तालुक्यातील कालव्यांची
कामे पूर्ण करण्यासाठी निधी मिळण्याबाबत**

(४२) ५०९६४ (२९-०४-२०१६). श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), अॅड.यशोमती ठाकूर (तिवसा), श्री.शिवेंद्रसिंहराजे अभयसिंहराजे भोसले (सातारा) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सातारा जिल्ह्यातील खटाव-माण या दोन्ही तालुक्यांना वरदान ठरणाऱ्या उरमोडी पाणी याजनेचे पाणी पुर्ण क्षमतेने येण्याचे नियोजन करण्यासाठी या योजनेच्या सातही पंपाची चाचणी त्वरीत करावी अशी सूचना मा. लोकप्रतिनिधींनी दहिंवडी विश्रामगृहात करमोडी विभागाच्या अधिकाऱ्यासोबत बैठकीत केली असल्याचे माहे सप्टेंबर २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच सातारा तालुक्यातील उपसा सिंचन योजनेतील कामे पूर्ण होण्यासाठी व उरमोडी प्रकल्पांतर्गत प्रलंबित असलेल्या सातारा तालुक्यातील कालव्यांची कामे पूर्ण करण्यासाठी किती निधीची तरतूद केली आहे,
- (३) असल्यास, उपसा सिंचन योजनेची, कालव्याची कामे पूर्ण करण्यासाठी व सदर सूचनेवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-०७-२०१६) :(१) होय.

- (२) सन २०१६-१७ या वर्षात अर्थसंकल्पात उरमोडी प्रकल्पासाठी रुपये ५७.०० कोटी इतक्या निधीची तरतूद केली आहे.
- (३) निधी उपलब्धतेनुसार प्रकल्पाची उर्वरित कामे पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील ३२ मोठ्या धरणावरील धरणाची कार्यस्थिती जाणून घेण्यासाठी
बसविण्यात आलेली उपकरणे बंद असल्याबाबत**

(४३) ५१२०४ (०६-०५-२०१६). श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील धरणाची कार्यस्थिती जाणून घेण्यासाठी तसेच धरणाच्या सनियंत्रणासाठी उपयुक्त असलेली उपकरणे धरणावर बसविण्यात आली होती त्या ७० प्रकल्पांपैकी ३२ प्रकल्पातील बसवण्यात आलेली उपकरणे बंद असल्याची माहिती अभ्यास गटाने केलेल्या विशेष चौकशीतून दिनांक १० जानेवारी २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर उपकरणे बंद असण्याची सर्वसाधारण कारणे कोणती व या संबंधित नियुक्त केलेल्या विशेष अभ्यास गटाने सादर केलेल्या अहवाल व शिफारशीबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) तसेच धरणाच्या सुरक्षिततेसाठी अत्यावश्यक असलेली उपकरणे बसवण्यास शासनास किती खर्च येत असून सदर उपकरणे बसविण्यास किती कालावधी लागेल ?

श्री. गिरीष महाजन (१३-०७-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

धरणावरील बंद/नादुरुस्त उपकरणाबाबत करावयाच्या उपाययोजनासाठी अधीक्षक अभियंता स्तरावरील अधिकाऱ्यांच्या अभ्यास गटाच्या आर्गस्ट २०१४ च्या अहवालात नमुद केल्याप्रमाणे ७० प्रकल्पांपैकी ३२ प्रकल्पातील उपकरणे बंद आढळून आली होती.

(२) धरणातील बहुतांश उपकरणे ही धरणाच्या बांधकामाच्या वेळेस धरणाच्या आत (Inside Dam Body) बसविलेली असतात. कालांतराने सदर उपकरणात काही दोष निर्माण झाल्यास ती बाहेर काढून दुरुस्त करता येत नाही. तसेच काही उपकरणाची आवश्यकता धरणाच्या बांधकामाच्या वेळेस, प्रथम पाणीसाठा निर्माण करते वेळी तर काही उपकरणे धरणाच्या पूर्ण आयुर्मानात उपयुक्त असतात.

अभ्यासगटाच्या शिफारशीवर आधारीत धरणावरील बंद/नादुरुस्त उपकरणाबाबत करावयाच्या उपाययोजनाबाबत शासन निर्णय क्र. धसुसं २०१४(६२१/१४)/सिंघ्य (कामे) दि. ३१.१२.२०१५ नुसार क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांना सूचना दिलेल्या आहेत.

(३) धरणाचे संकल्पन करतेवेळी मध्यवर्ती संकल्पचित्र संघटना, नाशिक या कार्यालयामार्फत सुचविल्या प्रमाणे धरणाच्या भौगोलिक परिस्थिती नुसार आवश्यकतेनुसार धरण सुरक्षा उपकरणे सुचविली जातात. सदर उपकरणे धरणाच्या सुरुवातीपासून ते धरण पूर्ण होईपर्यंत वेगवेगळ्या ठिकाणी, वेगवेगळ्या तलांकावर व वेगवेगळ्या कालावधीत बसविण्यात येतात. त्यानुसार संबंधित धरणाच्या स्थापत्य क्षेत्रिय कार्यालयामार्फत अंदाज पत्रकामध्ये तरतूद करण्यात येते. प्रत्येक धरणावर लागणारी उपकरणे ही भौगोलिक परिस्थिती नुसार वेगवेगळी असू शकतात. त्यामुळे आवश्यकतेनुसार कार्यवाही केली जाते.

**पालघर जिल्ह्यातील धामणी धरण येथील भूकंपप्रवण यंत्र चोरीला
गेलेले असून वायरलेस सेट बंद अवस्थेत असल्याबाबत**

(४४) ५१२७२ (२८-०४-२०१६). श्री.पास्कल धनारे (डहाणू) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) धामणी (पालघर जिल्हा) येथील भूकंपप्रवण यंत्र चोरीस गेलेले असून वायरलेस सेट पूर्णपणे बंद अवस्थेत असल्याचे माहे डिसेंबर २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आलेले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने चौकशी केलेली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, चौकशीनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१३-०७-२०१६) :(१) नाही.

सुर्या-प्रकल्पांतर्गत धामणी धरणावरील भूकंपमापक यंत्र चोरीस गेलेले नाही.

सन २००१-०२ पासून स्थापित केलेली बिनतारी संदेश यंत्रणा जुनी झाली असल्याने व त्याचे साहित्य उपलब्ध होत नसल्याने सध्या बंद स्थितीत आहे. तथापि सदयःस्थितीत संपर्कासाठी भ्रमणध्वनीचा वापर करण्यात येतो.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रामटेक (जि.नागपूर) तालुक्यातील वाहणाऱ्या पेंच नदीवर शेजारील राज्यात चौरई धरण
बांधण्यात येणार असल्याने नागपूर जिल्ह्यातील पाणी पुरवठा खंडीत होणार असल्याबाबत**

(४५) ५१६४० (३०-०४-२०१६). श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर जिल्ह्यातील रामटेक तालुक्यातील वाहणाऱ्या पेंच नदीवर शेजारील राज्यात चौरई धरण बांधण्यात येणार असल्याने नागपूर जिल्ह्यातील १ लाख २० हजार हेक्टर क्षेत्राच्या सिंचनाचा आणि नागपूर शहराला दररोज २०० टी.एम.सी.पाणी होत असलेला पाणी पुरवठा खंडीत होणार असल्याने शेतकरी व जनतेला तीव्र पाणी टंचाई होणार असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१५ च्या तिसऱ्या आठवड्यात वा त्या सुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यावर शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे काय,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१२-०७-२०१६) :(१) होय याबाबत डी मल्लीकार्जून रेड्डी, (देगलूर) वि.स.स. यांनी दि. १४ डिसेंबर, २०१५ रोजी मा.मुख्यमंत्री यांचेकडे निवेदन दिले आहे.

(२) चौराई धरणाची घळभरणी सन २०१६ मध्ये प्रस्तावित आहे. या धरणामध्ये पाणी अडविल्यानंतर महाराष्ट्रातील पेंच प्रकल्पात सध्या येणाऱ्या येव्यात कपात अपेक्षित असली तरी आंतरराज्य करारानुसार महाराष्ट्रास अनुज्ञेय पाणी मिळणार आहे. तथापि संकल्पित येवा कमी झाल्यास काही प्रमाणात परिणाम होणार आहे व त्याचा अभ्यास करण्यात येत आहे. संकल्पित येवा कमी झाल्यानंतर होणारा परिणाम नियंत्रित करण्यास्तव पुढील प्रमाणे उपाययोजना प्रस्तावित आहेत.

१) बांधकामाधीन असलेल्या कन्हान नदीवरील कोची बॅरजमधून ४९ दलघमी पाणी पेंच उजव्या कालव्यामध्ये सोडण्याचे प्रस्तावित आहे. यास ५ वर्षांचा कालावधी लागण्याची शक्यता आहे.

२) खिंडसी तलावाच्या येव्याद्वारे पेंच प्रकल्पाचे लाभक्षेत्राकरिता ३० दलघमी पाणी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

३) पेंच प्रकल्पाचे लाभक्षेत्रातील कालवे प्रणालीचे अस्तरीकरण करून वितरण प्रणालीची कार्यक्षमता वाढविण्याचे प्रस्तावित आहे.

४) लाभक्षेत्रातील शेतकऱ्यांना पाणी काटकसरीने वापरण्याबाबत, रात्रीपाळी सिंचनाबाबत जागरूकता इ. बाबत कार्यशाळा आयोजित करून प्रबोधन करण्याचे प्रस्तावित आहे.

५) उपाययोजना सुचविण्यासाठी कार्यकारी संचालक, विपाविम, नागपूर यांचे अध्यक्षतेखाली व प्रकल्प लाभक्षेत्रातील लोकप्रतिनिधीचा समावेश करून समितीची स्थापना करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

जामनाला प्रकल्प (ता.महागांव) व अंबडापुर प्रकल्प (ता.उमरखेड) या दोन्ही प्रकल्पाच्या कॅनालचे काम अपूर्णवस्थेत असल्याबाबत

(४६) ५१८३२ (३०-०४-२०१६). श्री.राजेंद्र नजरधने (उमरखेड) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जामनाला प्रकल्प व अमडापुर प्रकल्पाचे काम पंधरा वर्षांपूर्वी झाले असून प्रकल्पामध्ये १००% पाणी साठा उपलब्ध असूनसुद्धा कॅनाल नसल्याने सदर प्रकल्पाचे पाणी शेतकऱ्यांना मिळत नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास,सदर दोन्ही प्रकल्प उमरखेड, मध्ये असून या प्रकल्पाच्या कॅनालच्या कामासाठी स्वतंत्र निधी देऊन काम पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०६-२०१६) :(१) हे खरे नाही. जामनाला प्रकल्पाची घळभरणी जुन १९९९ ला झाली असून मुख्य कालव्याची बहुतांश कामे झालेली आहेत. निर्मित सिंचन क्षमता ११०४ हे. पैकी मागणीप्रमाणे प्रत्यक्ष सिंचन ५९४ हे चे झाले आहे.

अमडापूर प्रकल्पाची घळभरणी जुन २००५ ला झाली असून मुख्य कालव्याचे काम किमी १० पर्यंत पूर्ण झाले आहे. मागणीप्रमाणे प्रत्यक्ष सिंचन १५२ हे. झालेले आहे. पुढील ४.७४ किमीचे काम कास्तकारांच्या विरोध असल्यामुळे झालेले नाही.

(२) जामनाला प्रकल्पाचे सुप्रमा प्रस्तावास दि. १८.४.२०१६ चे नियामक मंडळात मान्यता प्राप्त झाली. २०१६-१७ करीता रु. १.५१ कोटीची तरतूद करण्यात आली आहे. जून २०१७ पर्यंत कामे पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे. अमडापूर प्रकल्पास तृतीय सुप्रमा शासनाने दि. ५.२.२०१५ रोजी दिलेली असून सन २०१६-१७ करीता ८.७६ कोटीची तरतूद आहे. जुन २०१७ पर्यंत कामे पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

गडचिरोली जिल्ह्यातील नदी-नाले बंधान्यानी जोडून त्यांचे पाणी गावांमधील तलावांमध्ये सोडून सिंचनाची व्यवस्था करण्याबाबत

(४७) ५१९१९ (०५-०५-२०१६). डॉ.देवराव होळी (गडचिरोली) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गडचिरोली जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणावर लहान -मोठे नदी -नाले आहेत व त्यामध्ये पावसाळ्यात मोठ्या प्रमाणावर पाणी असते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर पाणी असूनही बंधान्या अभावी पावसाळ्यानंतर शेतीला पाणी उपलब्ध होत नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या नदी नाल्यांना बंधान्यांच्या माध्यमातून जोडल्यास व ते पाणी गावांमधील तलावांमध्ये सोडल्यास शेतीला पाणी व सिंचन व्यवस्था होऊ शकते, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, अशा नदी व नाल्यांना बंधान्यानी जोडून त्यांचे पाणी तलावांमध्ये सोडून सिंचनाची व्यवस्था करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

(३) व (४) वैनगंगा नदीवर ५ बंधान्याची श्रृंखला निर्माण करण्याचे नियोजन करण्यात आले आहे. यापैकी चिचडोह बंधान्याचे काम प्रगतीत आहे. या बंधान्याचे पाणीसाठ्या उपसा सिंचन योजनाही प्रस्तावित आहेत. त्याद्वारे गडचिरोली जिल्ह्यांतील २५७०९ हे क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ मिळणार आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील जलसिंचन योजनांना सुधारीत प्रशासकीय मान्यता मिळण्याबाबत

(४८) ५१९५३ (२५-०४-२०१६). श्री.जयंत पाटील (इस्लामपूर) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील जलसिंचन योजनांना सुधारीत प्रशासकीय मान्यता माहे जानेवारी, २०१५ ते जानेवारी २०१६ या दरम्यान किती प्रकल्पांना देण्यांत आली व किती प्रलंबित आहेत,
- (२) असल्यास, प्रलंबित प्रकल्प पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) माहे जानेवारी, २०१५ ते जानेवारी, २०१६ या राज्यातील एकूण ९९ प्रकल्पांना सुधारीत प्रशासकीय मान्यता प्राप्त आहेत एकूण ३४६ प्रकल्पांना सुप्रमा मिळणे प्रलंबित आहे.

- (२) उपरोक्तप्रमाणे प्रकल्पांना सुप्रमा प्रदान केली आहे. तसेच सुप्रमा मान्यतेसाठी गती देण्यासाठी शासन निर्णय दि. ०९.०९.२०१५ अन्वये विदर्भ व मराठवाडा प्रदेशातील सुप्रमा प्रदान करण्याचे अधिकार महामंडळास प्रदान करण्यात आले आहेत. तसेच प्रकल्पांचे काम खोळंबू नये म्हणून काही प्रकल्पांना सन २०१५-१६ च्या मंजूर तरतुदींचे मर्यादेत मंजूर प्रमा / सुप्रमा किंमतीपेक्षा प्रकल्पांवर जादा खर्च करण्यास काही अटींच्या अधीन राहून परवानगी दिल्याने प्रकल्पांची कामे प्रगतीत आहेत.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मेळघाट (जि.अमरावती) येथील तलावात ज्या शेतकऱ्यांच्या जमिनी

गेल्या त्यांना त्यांचा मोबदला मिळण्याबाबत

(४९) ५२१३९ (२९-०४-२०१६). श्री.प्रभुदास भिलावेकर (मेळघाट) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मेळघाट (जि.अमरावती) येथील तलावात गेलेल्या जमिनीचा शेतकऱ्यांना गेल्या ४ वर्षांपासून मोबदला मिळाला नसल्यामुळे शेतकऱ्यांवर उपासमारीची वेळ आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर शेतकऱ्यांना त्यांच्या जमिनीचा मोबदला मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (११-०७-२०१६) :(१) नाही. जलसंपदा विभागाकडील प्रकल्पासंबंधित अशी बाब नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अमरावती महसूल विभागातील अकोला, अमरावती, बुलढाणा व वाशीम या जिल्ह्यातील पाटंबधारे विकास क्षेत्रातील अनुशेष दूर करण्याबाबत

(५०) ५२८९८ (२८-०४-२०१६). श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अमरावती महसूल विभागातील अकोला, अमरावती, बुलढाणा व वाशीम या जिल्ह्यातील पाटंबधारे विकास क्षेत्रातील अनुशेष दूर करण्यासाठी महसूल व वन विभागाच्या शासन निर्णय दिनांक २० मार्च, २०१५ रोजीनुसार अपर मुख्य सचिव (वित्त) यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठीत करण्यात आली, हे खरे आहे काय,
- (२) सदर समितीने केलेल्या कार्यवाहीचा आढावा दर १५ दिवसांनी मंत्रिमंडळ बैठकीत घेण्यात येईल असे शासन आदेश निर्देशित केले आहे तसेच सदर समितीची बैठक दर दोन महिन्यांनी आयोजित करून, प्रकल्प पूर्ण करण्याचे दृष्टीने कालबद्ध कार्यवाही होण्याच्या दृष्टीने आढावा घेण्यात यावे असे शासन आदेश आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, समितीच्या आढावा बैठकीत सदर जिल्ह्यातील जिल्हा निहाय किती सिंचन अनुशेष आढळून आला तसेच अनुशेष पूर्तता न होण्याची कोणती कारणे आहेत,
- (४) असल्यास, सदर समितीच्या किती बैठकी झाल्यात, प्रकल्प पूर्ण करण्यास नेमक्या काय अडचणी आहेत, त्यावर समितीने काय उपाययोजना सुचविल्या तसेच सदर सिंचन अनुशेष दूर करण्याच्या दृष्टीने समितीने सुचविलेल्या उपाययोजनांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१२-०७-२०१६) :(१) होय.

(२) होय.

(३) जिल्हानिहाय जुलै, २०१५ अखेर शिल्लक अनुशेष

अमरावती -	७७१०५ हे. रब्बी समतुल्य
अकोला -	४७५१६ हे. रब्बी समतुल्य
वाशीम -	२८४३१ हे. रब्बी समतुल्य
बुलढाणा -	६१२१७ हे. रब्बी समतुल्य
एकूण -	२१४२६९ हे रब्बी समतुल्य

इतका आहे. वनजमिन हस्तांतरण, भूसंपादन, पुनर्वसन, सुप्रमा व शेतकऱ्यांचा विरोध या कारणांमुळे प्रकल्प पूर्ण होण्यास अडचणी आहेत.

(४) समितीच्या ३ बैठका झालेल्या आहेत. वनजमिन हस्तांतरण, भूसंपादन, सुप्रमा व शेतकऱ्यांचा विरोध या कारणांमुळे प्रकल्प पूर्ण होण्यास अडचणी आहेत. प्रकल्पास सुप्रमा संदर्भात भूसंपादन/ पुनर्वसन / वनजमिनीच्या अडचणी सोडविण्याच्या दृष्टीने सर्व आयुक्त, जिल्हाधिकारी यांच्या समवेत झालेल्या बैठकीमध्ये समितीने सुचना केल्या आहेत.

अडचणी दूर करण्यासाठी पुढील उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत :-

वि.स. २०६ (३७)

१) अनुशेष जिल्ह्यातील प्रकल्पांच्या पुनर्नियोजनाचे अधिकार दि.१/३/२०१६ रोजी जलसंपदा विभागाच्या शासन निर्णयान्वये का.स.वि.पा.वि. महा. नागपूर यांना दिले आहे.

२) तसेच दि. ९/९/२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये विदर्भ मराठवाड्यातील पाटबंधारे प्रकल्पांना सुधारीत प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार देण्यात आले आहे.

३) थेट भूमी खरेदीचे अधिकार दि.१२/०५/२०१५ च्या शासन निर्णयानुसार देण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
नागपूर.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, नागपूर.